

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Barn, unga och familjehälsa	Version 2	Antal sidor 2
Dokumentägare Cristina Gillå Verksamhetsutvecklare	Fastställare Monica Hammar Verksamhetschef	Giltig fr.o.m. 2023-06-13	Giltig t.o.m. 2025-06-12

Språkutveckling manual 8 månaders hembesök

Gäller för: Barn, unga och familjehälsa Barnvårdscentraler Värmland

Tillvägagångssätt under besöket

- Be föräldern att sitta med barnet i sitt knä, antingen mitt emot dig eller bredvid dig.
- Håll fram boken till barnet. Öppna boken.
- Försök rikta barnets uppmärksamhet mot boken. Vänta in barnets respons/gensvar.
- Läs någon av gåvoböckerna tillsammans med barnet inför föräldrarna.
- Var uppmärksam på det som barnet visar intresse för och kommentera detta genom att förstärka bildernas innehåll med en kort mening. Peka på bilden du pratar om och använd gärna lite olika röster för att förstärka bilderna/berättelsen. Uppmuntra barnet att imitera gester eller ord.
- Samtala med föräldrarna om hur de upplevde bokstunden och barnets intresse.
- Samtala med föräldrarna om barns språkutveckling och betydelsen av högläsning och böcker.
- Lämna ut foldern "Språktåget" och lästipslistan "Läsa tillsammans" och broschyr från lokalt bibliotek. Språktåget ska om möjligt lämnas ut på familjens modersmål.
- Berätta att Språktåget finns i en kortare och mer lättläst variant, med samma innehåll, och att de kan få den om de vill.
- Fråga föräldrarna om det finns någon i släkten som pratar eller har pratat något av våra minoritetsspråk (jiddisch, romani chib, finska, meänkieli eller samiska). I så fall ska Språktåget delas ut på både det språket och på svenska. Berätta för föräldrarna att vi delar ut foldern på minoritetsspråken för att främja våra minoritetsspråk och för att alla barn har rätt att utveckla sin kulturella och språkliga identitet. Berätta också att det finns böcker på minoritetsspråken att låna på biblioteket.

Samtal med föräldrarna

- Beskriv vad det innebär att **pratläsa boken tillsammans** med barnet, dvs att berätta med egna ord på sitt modersmål och med bilderna som stöd.
- **Följ barnets intresse.** Detta kan hos ett litet barn yttra sig i att ex. titta på bilden, banka på boken, imitera något föräldrarna gör eller ge svarsjud ifrån sig.
- I denna ålder vill barnen **uppleva boken med alla sina sinnen** till exempel titta på bilderna, bläddra i sidorna och smaka på boken.
- Med ögonkontakt och barnet sittandes i föräldrarnas knä underlättas **gemensamt fokus** på bilderna.
- Bokstunden genomförs med fördel när barnet är **pigg**. Små barn har kort uthållighet. **Flera och korta bokstunder** varje dag är bra.
- Allt eftersom barnet mognar i uppmärksamhet, språk och intresse kan barnet involveras mer genom öppna frågor och att peka samt uppmuntra till verbal interaktion.

- Vid **flerspråkighet**. Uppmuntra föräldern till att pratläsa med egna ord på sitt **modersmål** och med bilderna som stöd. När du läser boken behöver inte tolken översätta. Viktigt att översätta informationen om barns språkutveckling och hur man kan läsa för ett litet barn.
- På **bibliotek** finns böcker för alla åldrar man kan **låna gratis** och personal som kan hjälpa till om man har frågor. Biblioteket erbjuder olika aktiviteter riktade mot små barn. Det finns **barnböcker på många olika språk**. Informera om var familjens närmsta bibliotek ligger och öppettider. "Det gör inget om barnet tuggar på böckerna".

Fördjupning:

- 1) Om vuxna läser med sina barn har de ett ordförråd på cirka 50 000 ord när de är 17 år, jämfört med om de inte läser kan de ha ett ordförråd på cirka 15 000 ord.
- 2) Forskningen är enig om att det är viktigt att stimulera barnets språkinläring redan från tidig ålder 0–3 år.
- 3) Viktiga förmågor för att klara sig bra i livet som begreppsförståelse, kommunikation, socialt samspel och empati, utvecklas genom högläsningstunden.

Dokumentet är utarbetat av: Cristina Gillå